

Verksamhetsberättelse 2024

Sammanfattning

Styrelsen kan se tillbaka på ett både händelserikt och något omskakande år då klimat- och naturkrisen notoriskt förnekas av Sveriges beslutsfattare samtidigt som demokratin och folkrörelserna är under attack. Länets ideellt aktiva låter sig dock inte nedslås utan håller fanan högt. Det anordnades under året en mängd värdefulla påverkansaktiviteter med allt från EU-valet, överklagade avverkningsanmälningar till inventeringskurser och löpning för biologisk mångfald.

Regionkansliet verkar också för att Dalarna och Gävleborgs länsförbund ska samarrangera aktiviteter för att både vara resurseffektiva och kunna erbjuda aktiviteterna till fler. Som exempel ordnades digitala studiecirklar om att samla vilda frön och om Mat, mark och mångfald, en gemensam digital kretsträff, upptakt inför Miljövänliga Veckan och studieresor till Re-Tuna och Rävbacken.

Slutligen kan styrelsen konstatera att mycket positivt sker inom skogs nätverket och lokala skogsgrupper och att flera satsningar kommer att fortgå även under 2025.

Kretsar och medlemmar

Medlemsantalet i Dalarna var under året 6 028, en minskning med 83 personer eller 1,4 % jämfört med 2023. Ett ökat medlemsantal syns i två kretsar; Mora och Rättvik.

Krets	Antal 2023	Antal 2024	Förändring antal	Förändring %
Naturskyddsföreningen Falun	1885	1 856	-29	-1,5
Avesta Naturskyddsförening	264	255	-9	-3,4
Naturskyddsföreningen Borlänge	898	876	-22	-2,4
Naturskyddsföreningen Vansbro	111	111	0	0
Naturskyddsföreningen Mora	530	533	+3	+0,6
Naturskyddsföreningen Rättvik	309	322	+13	+4,2
Naturskyddsföreningen Västerbergslagen	486	479	-7	-1,4
Naturskyddsföreningen Gagnef	217	213	-4	-1,8
Naturskyddsföreningen Malung-Sälen	245	239	-6	-2,4
Naturskyddsföreningen Hedemora	249	243	-6	-2,4
Naturskyddsföreningen Orsa	230	220	-10	-4,3
Naturskyddsföreningen Älvdalen	100	99	-1	-1,0
Naturskyddsföreningen Säter	228	224	-4	-1,7
Naturskyddsföreningen Leksand	359	358	-1	-0,3
Dalarna	6 111	6 028	-83	-1,4

Länsförbundets styrelse

Länsförbundets och styrelsens roll är i huvudsak att vara en aktör i det regionala miljöarbetet och stöd/samordnare för länets kretsar och nätverk.

Delar av styrelsen och valberedningen. Fr v Signe, Birgitta (rygg), Karin, Björn, Olle, Bertil, Mattias, Ulf L, Maggan (skymd), Gunilla och Pelle.

Mattias Ahlstedt	Bjursås	ordförande
Ulf Jernberg	Mora	vice ordförande och arbetsgivaransvarig
Björn Tengelin	Rättvik	
Johan Hallberg	Hedemora	
Pelle Florell	Gagnef	
Gunilla Roos	Falun	
Karin Koppla	Säter	
Olle Rydell	Borlänge	
Hannes Willner	Avesta	
Bertil Helmersson	Malung-Sälen	
Birgitta Blomberg	Quintino Orsa	

Revisorer: Kåre Olsson (sammankallande) Skattungbyn och Kristina Harsbo, Falun

Revisorssuppleanter: Viola Lundbäck, Falun

Valberedning: Ulf Lindenbaum (sammankallande), Margareta Wikström och Signe Rönnegård

Representation

Dalarnas naturvårdsråd	Björn Tengelin och Richard Holmqvist
Dalarnas vattenråd	Pia Modin
Regionala skogsprogrammet	Mattias Ahlstedt
Viltförvaltningsdelegationen	Bisse Falk ordinarie, Mattias Ahlstedt suppleant
Skötselråd Färnebofjärden nationalpark	Tommy Stenergard från NF Gävleborg
Jury för årets ängsbrukare	Pelle Florell

Skog

39 ärenden har överklagats. Majoriteten har lett till interimistiska förbud mot avverkning och 23 har återförvisats till Skogsstyrelsen, 16 är tillbakadragna - främst av Orsa besparingsskog och Bergqvist Siljan. Det har även inventerats i besparingens skogar i Orsa finnmark på Gävleborgssidan. Möten har hållits med Skogsstyrelsen, Gysinge Skog och Orsa besparingsskog. Länsförbundet bidrog med pengar till tryck av en tjäderbok.

Natursnokarna & Fältbiologerna

Falu-kretsen har bedrivit Natursnoksverksamhet med den äran. Regionkansliet har spridit riksföreningens Natursnoksträffar och ledarutbildningar. Länsförbundet fick besked om att Tomteland ville skänka pengar från parkeringsavgifterna, 50 000 kr, till Natursnoksverksamhet! Gävle-Dala Fältbiologer fortsatte sin verksamhet i regionen. Mycket glädjande att de fått en nystart. Regionkansliet har spridit deras aktiviteter i mån av kännedom.

Genomförda aktiviteter och möten

Datum	Aktivitet	Plats
jan	Fjällkonferens	Malung-Sälen
feb	Rovdjursspåringskurs	Gyllbergen
feb	Skogsnätverksträff	Falun
mars	Studieresa till Re-Tuna	Eskilstuna
mars	Länsordförandekonferens	
mars	Studiecirkel Samla vilda frön	digital
april	Kurs i skogsjuridik	Lindsberg
april	Länsstämma	Sollerön, Mora
april	Klädbytdagar	
maj	Rikskonferens	Jönköping
maj	Trädgårdsmässa	Tällberg
maj	Lavkurs	Lindsberg
maj	Kurs i skogsinventering	Lindsberg
maj	Insektskurs	Stjärnsund
maj	Löpning för biologisk mångfald	Falun
aug	Studieresa till Rävbacken	Uppsala
aug	Regional upptakt klädkonsumtion	Falun
sept	Föredrag med Erik Hansson bioMF	digitalt
sept	Kurs skogsinventering	Lindsberg
okt	Kurs i naturnära skogsbruk	Lindsberg
okt	Skogsnätverksträff	Rättvik
okt	Länsordförandekonferens	
nov	Kretsträff Gävle-Dala	digital
nov	Planeringskonferens riks kampanjer	digital
nov	Föreläsning Erik Westholm	Borlänge
nov-dec	Studiecirkel Mat, mark och mångfald	digital
dec	Lunchträff om nya webbsidorna	digital
dec	Hållbarhetsdag på högskolan Dalarna	Borlänge

Fjällkonferens

Spårningskurs (lodjur fotat i hägn)

Studieresa till Re-Tuna återbruksgalleria

Studiecirkel Samla Vilda frön

Studieresa till Rävbacken

Föreläsning med Erik Westholm

Länsförbundets styrelse har haft fem möten 2024. Två av dessa var fysiska och resten digitala. Flera möten med andra ordföranden i naturorganisationer i Dalarnas har hållits om gemensamma spörsmål.

Länsförbundet och kretsar har även hjälpt Svenska Rovdjursföreningen att finna volontärer till uppsättning av rovdjursavvisande stängsel.

Ett internt utvecklingsarbete inom styrelsen har startat. Bland annat:

- bildades en arbetsgrupp inför fjällkonferensen
- har arbetet med att minska antalet styrelseledamöter i länsförbundet påbörjats (nomineras utifrån sakkompetens snarare än geografisk tillhörighet)
- görs rapporter numera skriftligt inför styrelsemötena

Regionkansliet har samordnat kretsarnas aktiviteter, lagt ut på webben och skickat pressmeddelanden inför t ex Klädbyttardagen, Fågelskådningens dag, Den Biologiska mångfaldens dag, Naturnatten, Ängens dag (slåtter), Green Action Week/Miljövänliga Veckan och Skogsdagarna.

Klädbyttardagen

Slåtter

Miljövänliga Veckan Max 5

Skogsdagarna, skogsyoga

Regionkansli Gävle-Dala

På regionkansliet har de anställda varit Jenny Olsson och Lillian Lundin, båda som verksamhetsutvecklare på 75%. Jenny är huvudansvarig för Gävleborg och Lillian för Dalarna. Sedan november arbetstränar Anni Martinsdottir på kansliet i Mora 7 timmar i veckan.

Styrgruppen för kansliet bestod under året av Mattias Ahlstedt och Ulf Jernberg från Dalarna samt Jan Östlund och Bernt Larsson från Gävleborg. Ulf har som arbetsgivarrepresentant varit med på möten för arbetsgivarna i landet.

Informationskanaler

Länsförbundets hemsida och Facebook-sida har sköts av Jenny Olsson och Lillian Lundin. Arbetet med den nya mallen för hemsidorna har påbörjats. Hittills har Malung-Sälen och Mora fått hjälp. Facebook-sidan har 1 100 följare, en ökning med ca 100 sedan förra året.

Dalarnas och Gävleborg har haft ett gemensamt Instagram-konto med ett blygsamt antal följare. Under 2025 kommer resp. länsförbund att ha varsitt konto. På Youtube-kanalen för Naturskyddsföreningen Dalarna läggs filmer/inspelningar från digitala föreläsningar ut.

Medlemstidningen Gävle-Dala Natur har givits ut med 5 nummer under 2024. Däremellan har fyra e-nyhetsbrev mejlats ut till alla medlemmar med kända e-postadresser.

Föreningens interna forum Naturkontakt håller på att fasas ut och har delvis ersatts med medlemssidor med inloggning via riksföreningens hemsida. Sändlistor för olika intresseområden har också använts för mejlutskick.

Miljöpristagare

De positiva miljöpriserna delades ut till:

Gävle-Dala Fältbiologer

Ute i naturen och inne i miljödebatten! Äntligen finns denna fantastiska ungdomsorganisation i Dalarna. Blomsterboom, höstlovskul, fjärlissafari, fågelspaning m.m. med jämnåriga och likasinnade. Kan det bli bättre? Må ni hålla stövlarna leriga i många år framöver!

Lindängets fältstation

Med vetenskap, stor entusiasm och vilja till folkbildning bedrivs ringmärkning av fåglar vid Orsasjöns strand med de blånande bergen i bakgrunden. Kärlek till både fåglar och människor präglar denna härliga fältstation väl värd ett besök!

Miljösvikarpriset Kängan gick till Kollektivtrafiken i Dalarna:

Tåg i Bergslagen för sina många inställda turer, ofta med kort varsel, som tvingar resenärerna att ta bilen eller bli strandade och Dalatrafik p g a det nya taxesystemet. I förlängningen kollektivtrafik-nämnden på Region Dalarna, Trafikverket och regeringen.

Ekonomi

Kanslibidraget från riksföreningen uppgick 2024 till drygt 1 miljon kr. Det mesta går till löner till verksamhetsutvecklarna och hyra för kansliet. Från regionen beviljades länsförbundet verksamhetsstöd på 70 000 kr. Återbäringen från medlemsavgifter uppgick till drygt 60 000 kr. Vi fick ett oväntat bidrag från Tomtelands P-avgifter som Leksands Sparbank rundade upp till 50 000 kr. Den största kostnaden är tryckning av medlemsbladet Gävle-Dala Natur på 145 000 kr. Se även årsredovisningen.

Media

Föreningen syntes flitigt i media, i lokaltidningar, regional TV och radio. Här är ett axplock av föreningens medverkan i media:

Månad	Rubrik
jan	Nya backar och liftar planeras – väcker oro för fjällturismens avtryck – Falu-Kuriren
jan	Från fjällkonferensen om rennäringen och länsstyrelsens arbete, SVT
jan	Fjällen är ingen oändlig resurs! – Dala-Demokraten
jan	Regeringen saknar svar i klimatfrågan! – Dala-Demokraten
jan	Viktigt att använda sin röst för att bromsa klimatkrisen – Dala-Demokraten
jan	Regeringens skattesubventioner gynnar högavlönade – Dala-Demokraten (fossila skattesubventioner)
feb	Är det rimligt att Borlänge fortsätter växa ut i omgivningarna? – Dala-Demokraten (Börje Eriksson)
feb	Yttrande om Northvolt: ”Skulle vara farligare för människor” – Dala-Demokraten (Borlänge)
mars	Ripfjällets öde nu i regeringens händer – Falu-Kuriren (Malung-Sälen)
mars	Sjöstaden överklagas: ”De försöker kringgå strandskyddet” – Falu-Kuriren (Rättvik)
mars	Gammelskogsområde är förstört – Dala-Demokraten (Orsa)
april	Reaktion mot Runnberg och Fairtrade: ”De som odlar varorna ska ha rimliga arbetsförhållanden” – Falu-Kuriren
april	Vi måste vårda våra hav – Dala-Demokraten (Lena Forsell)
april	Regeringen planerar att krossa civilsamhällets roll i biståndsarbetet – Dala-Demokraten
april	EU-valet i juni viktigt för miljön – Dala-Demokraten (Birgitta Johansson)
april	Därför är jag klimataktivist – och optimist – Dala-Demokraten (Filip Sundal)
april	Saga och Anna vill skapa modefest utan köphets – Dala-Demokraten
april	Dags för klädbyttardag – ”syjunta” en nyhet – Falu-Kuriren
april	Max 5 plagg är hållbart – Dala-Demokraten (Birgitta Johansson)
april	Länge leve kläderna! – Dala-Demokraten (Naturskyddsföreningen Falun)
april	Nytt till garderoben utan att betala – se fynden på klädbytet – Falu-Kuriren
maj	Återställ våtmarker kräver: Sluta med den otidsenliga torvbrytningen! – Dala-Demokraten
maj	Naturskyddsföreningen säger nej till vindkraftverk vid Dunderberget – Dala-Demokraten (Börje Eriksson)
maj	Kor behöver beta! – Dala-Demokraten (Naturskyddsföreningen Borlänge)
maj	Naturskyddsföreningen i Dalarna uppmanar: Använd din röst för klimat och natur! – Dala-Demokraten
maj	Springer 31 mil för biologiska mångfalden: ”Skulle behöva låta skogen stå i 20-30 år” – Dala-Demokraten
maj	Dagens ros... – Mora Tidning (klädbyttardagen Mora)
maj	Höga halter PFAS i Sverige – experten: ”Måste förbjudas” – Mora Tidning
juni	Naturskyddsföreningen Falun om snabbmat och stål – därför ska du rösta i EU-valet – Falu-Kuriren
juni	Så firas naturnatten i Dalarna: ”Många hot” – Dala-Demokraten
juni	Emilia gör konst om Orsas skogar: ”Demokratisera den” – Mora Tidning
juni	Miljonsatsning på skogsträdgård i Mora: ”En samlingspunkt för alla” – Mora Tidning
juli	Turistföretag stöder förening med parkeringsavgifter – Dala-Demokraten (Tomteland & Natursnokarna)
juli	Urskogsfjäril hittad vid Eberget i Orsa – Mora Tidning
aug	Mattias springer genom vild natur – tipsar om finaste naturreservaten – Falu-Kuriren
aug	Stora Enso stoppade avverkning i Mora: ”Höga naturvärden” – Mora Tidning
sept	Övergödningen börjar på land – Dala-Demokraten
sept	Idiotförklara inte svenska folket! – Dala-Demokraten (lagstifta mot kalhyggen)
sept	Beteskrav för kor eller ej? – Dala-Demokraten
sept	Många bidrog till ”Mångfaldens trädgård” under skolans temadag - Siljan News
sept	Stöld i Mångfaldens trädgård: ”Det var hemskt” – Mora Tidning
sept	Vattnäs-Trunna: ”Det är inget enkelt vägprojekt” – Mora Tidning
okt	Fisken gjorde comeback – efter 200 år – Falu-Kuriren (Siljansöringen)
okt	Tomtelands parkeringar blev stort bidrag till Naturskyddsföreningen - Siljan News
okt	”Det pågår en systematisk skövling av gammelskogar med rik biologisk mångfald” - Siljan News
okt	Avverkar skyddsvärda gammelskogar – Naturskyddsförening kritisk – Mora Tidning

nov	Detaljen som river upp Sjöstadsprojektet – Falu-Kuriren (Rättvik)
nov	Se hur unga företagare syr om secondhand-plagg – Falu-Kuriren (Fashion for future/Klädbytdag Falun)
nov	Den här domen är pinsam läsning för Rättviks kommun – Falu-Kuriren (Sjöstaden Rättvik)
nov	Johan får pris för sitt arbete: ”Kan göra skillnad” - Siljan News (Johan Hedberg i Gagnef)
dec	Sandtallskog med mycket höga naturvärden hotas av avverkning utanför Orsa - Siljan News
dec	Igrene planerar vätgasanläggning: ”Vi motsätter oss projektet” – Mora Tidning
dec	Orsa kommun planerar avverkning i Fryksås: ”Måste stoppas” – Mora Tidning
dec	När det politiska taskspelet demoniserar en respekterad biolog – Dala-Demokraten (ang Sebastian Kirppu)

/Styrelsen för Naturskyddsföreningen Dalarna